

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ
ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
Α/ΘΜΙΑΣ & Β/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠ/ΣΗΣ
ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

ΓΡΑΦΕΙΟ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ
10^{ης} ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ
ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Ταχ. Δ/ση :Κολοκοτρώνη 22
Ταχ. Κωδικ:56430, Σταυρούπολη
Πληροφορίες: Πηλείδου Κωνσταντίνα
Τηλέφωνο : 2310643065/6978088592
E-MAIL: dinapileidou@yahoo.gr
Ιστολόγιο:
<https://pileidou.wordpress.com/>

2^η Ανακοίνωση στο ορθό
αναφορικά **με το σημείο 4**
του παρόντος εγγράφου.

Θεσσαλονίκη, 05/05/2017
Αριθμ. πρωτ.: 81

Προς

Τους/τις διευθυντές/ύντριες
και τους/τις εκπαιδευτικούς
των Σχολικών Μονάδων Δ.Ε
Δυτ. Θεσσαλονίκης,
Ημαθίας, Πιερίας, Πέλλας,
Φλώρινας (**μέσω των
αντίστοιχων Δ/σεων
Δ/θμιας Εκπ/σης**)

Κοιν.

1. Περιφερειακό Διευθυντή
Α/θμιας & Β/θμιας
Εκπαίδευσης Κεντρικής
Μακεδονίας.
2. Περιφερειακό Διευθυντή
Α/θμιας & Β/θμιας
Εκπαίδευσης Δυτικής
Μακεδονίας.
3. Προϊσταμένους
Επιστημονικής και
Παιδαγωγικής Καθοδήγησης
Β/θμιας Εκπαίδευσης
Κεντρικής και Δυτικής
Μακεδονίας.
4. Σχολικούς/ές Συμβούλους
Δ/θμιας Εκπ/σης Δυτ.
Θεσσαλονίκης, Ημαθίας,
Πιερίας, Πέλλας, Φλώρινας
(**μέσω των αντίστοιχων
Δ/σεων Δ/θμιας Εκπ/σης**)
5. Δ/ση Δ.Ε Δυτ.
Θεσσαλονίκης.
6. Δ/ση Δ.Ε Ημαθίας.
7. Δ/ση Δ.Ε. Πιερίας.
8. Δ/ση Δ.Ε. Πέλλας.
9. Δ/ση Δ.Ε. Φλώρινας
10. Β' ΚΕ.Δ.Δ.Υ. Θεσσαλονίκης,
ΚΕ.Δ.Δ.Υ. Ημαθίας, Πιερίας,
Πέλλας. Φλώρινας

ΘΕΜΑ: «Προαγωγικές και απολυτήριες εξετάσεις των μαθητών/ριών με Αναπηρία και Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες ή Ειδικές Μαθησιακές Δυσκολίες»

Σχετικές:

- 1) Υπ. απόφαση 102357/Γ6, ΦΕΚ 1319/2002
- 2) Υπ. απόφαση 21072α/Γ2, ΦΕΚ 303B/2003
- 3) Έγγραφο του ΥΠΟΠΑΙΘ με Αρ.Πρωτ. 40132/Δ2/11-03-2015
- 4) Υπ. απόφαση 27922/Γ6, ΦΕΚ 449/2007
- 5) Ν. 3699, ΦΕΚ 199 Α' /2008
- 6) Υπ. απόφαση 23519/Γ2, ΦΕΚ 258/2010
- 7) Υπ. απόφαση 28722/Γ2(3), ΦΕΚ 276/2010
- 8) Υπ. απόφαση Φ.253/155439/Β6/30-12-2009 (ΦΕΚ 2544 Β'),
- 9) Ν. 4074, ΦΕΚ 88/2012
- 10) Ν. 4186, ΦΕΚ 193Α/2013
- 11) Ν. 4368 ΦΕΚ 21/2016
- 12) ΠΔ Υπ' Αριθμ. 126 ΦΕΚ 211Α'/11-11-2016
- 13) ΠΔ Υπ' Αριθμ. 46, ΦΕΚ74Α/22-04-2016
- 14) Υπ. Απόφαση Φ253/155439/Β6/1612-2009 (ΦΕΚ 2544/Β/30-12-2009) με θέμα «Εξέταση μαθητών με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες»

Αγαπητές/οί συνάδελφοι, σας ενημερώνουμε αναφορικά με τον τρόπο εξέτασης και αξιολόγησης των μαθητών/ριών με Αναπηρία και Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες ή Ειδικές Μαθησιακές Δυσκολίες καθώς αναμένονται η ολοκλήρωση των μαθημάτων του ακαδημαϊκού έτους και η έναρξη των προαγωγικών και απολυτήριων εξετάσεων στις σχολικές μονάδες Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης:

- 1) Σύμφωνα με την 1^η σχετική, «την ευθύνη του μαθητή που φοιτά στα Τμήματα Ένταξης έχουν από κοινού ο εκπαιδευτικός του Τμήματος Ένταξης και ο εκπαιδευτικός της συνήθους σχολικής τάξης φοίτησης του μαθητή. Οι δύο εκπαιδευτικοί συνεργάζονται σε τακτά χρονικά διαστήματα για την παρακολούθηση του προγράμματος του μαθητή, για τις σχετικές αλλαγές και τροποποιήσεις της διδασκαλίας καθώς και για την αξιολόγηση της προόδου του».
- 2) Σύμφωνα με την 4^η σχετική, οι εκπαιδευτικοί Παράλληλης Στήριξης «Υλοποιούν το εξατομικευμένο εκπαιδευτικό πρόγραμμα μέσα και έξω από την τάξη και είναι συνολικά υπεύθυνοι για όλες τις δραστηριότητες της σχολικής ζωής (διαλείμματα, επισκέψεις, εκδηλώσεις κ.λπ.) στις οποίες συμμετέχει ο μαθητής».
- 3) Σύμφωνα με τη 2^η σχετική (Δ.Ε.Π.Π.Σ.), «Τελική ή Συνολική Αξιολόγηση: Πρόκειται για ανακεφαλαιωτική αλλά και ανατροφοδοτική διαδικασία, προκειμένου να εκτιμηθεί ο βαθμός επίτευξης των διδακτικών και παιδαγωγικών στόχων, σε σχέση με τους προκαθορισμένους ως τελικούς στόχους. Ουσιαστικά συγκρίνεται το μαθησιακό επίπεδο κάθε μαθητή με αυτό που διέθετε πριν και η ομαδική επίδοση της τάξης σε σχέση με την προσδοκώμενη και επιδιωκόμενη». Επιπροσθέτως, «Στις τεχνικές αξιολόγησης περιλαμβάνονται οι γραπτές ή προφορικές εξετάσεις με ερωτήσεις κλειστού ή ανοιχτού τύπου, ο ημιδομημένος

δυναμικός διάλογος μεταξύ των συμμετεχόντων στη μαθησιακή διαδικασία, οι συνθετικές δημιουργικές-διερευνητικές εργασίες (σχέδια εργασίας), η συστηματική παρατήρηση...κλπ». Αναφορικά με τους μαθητές ΑμεΑ ορίζεται ότι «Οι μαθητές με αναπηρίες (ΑμεΑ) αξιολογούνται με βάση τις γενικές αρχές της αξιολόγησης. Όσον αφορά τους σκοπούς της αξιολόγησης των ατόμων αυτών, ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δίνεται **στις δυνατότητες που ανέπτυξε και αξιοποιεί ο μαθητής** σε σχέση με την καθημερινή ζωή. Επίσης, ιδιαίτερη έμφαση πρέπει να δίνεται α) στην αρχή της **ολόπλευρης εκτίμησης** της παρουσίας του μαθητή, ώστε **η αξιολόγηση να μην εστιάζεται μόνο στις αδυναμίες του,** β) **στην παρωθητική αρχή της αξιολόγησης (ενθάρρυνση της προσπάθειας)** και γ) **στην συσχέτιση των δεδομένων της αξιολόγησης με το εξατομικευμένο πρόγραμμα του κάθε μαθητή**».

- 4) Σύμφωνα με την 3^η σχετική, «Για τις Α΄ και Β΄ τάξεις Ημερήσιου Γενικού Λυκείου και Α΄, Β΄ και Γ΄ τάξεις Εσπερινού Γενικού Λυκείου τα θέματα των προαγωγικών εξετάσεων ορίζονται αποκλειστικά από τους διδάσκοντες το μάθημα και είναι κοινά για όλα τα τμήματα της τάξης. Κατ' εξαίρεση, είναι δυνατόν να δοθούν χωριστά θέματα, εάν συντρέχει αποχρών λόγος, ο οποίος αναγράφεται σε σημείωση στο έγγραφο που περιέχει τα θέματα και παράλληλα συντάσσεται και σχετική πράξη στο βιβλίο πράξεων του Διευθυντή του σχολείου». Σύμφωνα με την 13^η σχετική (άρθρο 5) «6. Τα θέματα ορίζονται την ημέρα εξέτασης κάθε μαθήματος από τους διδάσκοντες το αντίστοιχο μάθημα κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους και είναι κοινά για όλα τα τμήματα της τάξης. 7. Κατ' εξαίρεση είναι δυνατόν να δοθούν διαφορετικά θέματα, εάν συντρέχει αποχρών λόγος, ο οποίος αναγράφεται σε σημείωση στο έγγραφο που περιέχει τα θέματα και παράλληλα συντάσσεται και σχετική πράξη στο βιβλίο πράξεων του Διευθυντή του σχολείου». Σύμφωνα με την 14^η σχετική (άρθρο 15) «3. Τα θέματα ορίζονται από τους διδάσκοντες το αντίστοιχο μάθημα κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους, σύμφωνα με το άρθρο 14 του παρόντος και είναι κοινά για όλα τα τμήματα της τάξης. 4. Κατ' εξαίρεση είναι δυνατόν να δοθούν χωριστά θέματα, εάν συντρέχει αποχρών λόγος, ο οποίος αναγράφεται σε σημείωση στο έγγραφο που περιέχει τα θέματα και παράλληλα συντάσσεται και σχετική πράξη στο βιβλίο πράξεων του Διευθυντή του σχολείου».
- 5) Σύμφωνα με την 6^η, 7^η και 14^η σχετική, «Οι μαθητές με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες που αναφέρονται στο Ν.3699/2008 (ΦΕΚ 199 Α΄) εξετάζονται προφορικά ή γραπτά, κατά περίπτωση και **ανάλογα με τις δυνατότητές τους**...».
- 6) Σύμφωνα με την 8^η σχετική, ο ορισμός **Διακρίσεις Βάσει Αναπηρίας** περιλαμβάνει και την **άρνηση παροχής εύλογης προσαρμογής** καθώς «εύλογη προσαρμογή σημαίνει **τις κατάλληλες τροποποιήσεις και ρυθμίσεις**, οι οποίες δεν επιβάλλουν ένα δυσανάλογο ή αδικαιολόγητο βάρος, όπου απαιτείται σε μια συγκεκριμένη περίπτωση, προκειμένου να διασφαλιστούν, για τα άτομα με αναπηρίες, η απόλαυση ή άσκηση, σε ίση βάση με τους άλλους, όλων των ανθρώπινων δικαιωμάτων και

θεμελιωδών ελευθεριών». Επιπλέον, ορίζεται ότι «Σε όλες τις ενέργειες που αφορούν τα παιδιά με αναπηρίες, **το συμφέρον του παιδιού είναι πρωταρχικής σημασίας**» και ότι τα άμεσα και αποτελεσματικά μέτρα για το σκοπό αυτό περιλαμβάνουν και «Την ενθάρρυνση, σε όλα τα επίπεδα του εκπαιδευτικού συστήματος, συμπεριλαμβανομένων και όλων των παιδιών από νεαρή ηλικία, μιας στάσης σεβασμού των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρίες».

Με αφετηρία τις παραπάνω σχετικές νομοθετικές ρυθμίσεις επισημαίνουμε τα εξής:

Η αξιολόγηση του μαθητή και της μαθήτριας **υπό το πρίσμα της ανατροφοδότησης του εκπαιδευτικού έργου** αποτελεί συστατικό στοιχείο της εκπαιδευτικής παρέμβασης στο σχολείο και συμβάλλει αποφασιστικά και ουσιαστικά στην επίτευξη των επιθυμητών παιδαγωγικών στόχων. Οι εξετάσεις αποτελούν μία από τις δραστηριότητες της σχολικής ζωής, η οποία ενδέχεται να επιβαρύνει έντονα τους μαθητές και τις μαθήτριες, αυξάνοντας το άγχος τους, προκαλώντας άρνηση σχολικού περιβάλλοντος και χαμηλές προσδοκίες επιτυχίας. Η παρουσία στις εξετάσεις των εκπαιδευτικών της Παράλληλης Στήριξης κοντά στους/στις μαθητές/ήτριες που υποστήριζαν στη διάρκεια της σχολικής χρονιάς θεωρείται **αναγκαία και απαραίτητη, έχει χαρακτήρα διαμεσολάβησης και συναισθηματικής στήριξης και όχι καθοδήγησης και επίλυσης των εξεταστικών θεμάτων και συνιστά δικαιωματική πρόσβαση στο γνωστικό αγαθό**. Κατά συνέπεια, παρακαλούνται οι διευθυντές/ύντριες των σχολικών μονάδων **να μεριμνήσουν για το συντονισμό των εξεταστικών προγραμμάτων** ώστε οι εκπαιδευτικοί της Παράλληλης Στήριξης, οι οποίοι/ες υπηρετούν στις σχολικές μονάδες, να βρίσκονται στο σχολείο την ημέρα κατά την οποία οι μαθητές/ήτριες που υποστηρίζουν εξετάζονται στο αντίστοιχο μάθημα. Καλούμε τους/τις εκπαιδευτικούς Γενικής και Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, των τάξεων φοίτησης και των Τμημάτων Ένταξης/Παράλληλης Στήριξης να συνεργαστούν **αρμονικά και ισότιμα**, όπως προβλέπεται από το σχετικό θεσμικό πλαίσιο αλλά και τεκμηριώνεται επιστημονικά από τη βιβλιογραφία που αφορά στις συνεργατικές μορφές διδασκαλίας και μάθησης, **και κατά τη διάρκεια των προαγωγικών και απολυτήριων εξετάσεων των μαθητών και μαθητριών με Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες ή και Αναπηρία**, προκειμένου αυτοί/ές να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις των εξετάσεων και να αναδυθούν οι άδηλες δεξιότητές τους.

Οι εκπαιδευτικοί Ειδικής και Γενικής Αγωγής και Εκπαίδευσης έχουν τη δυνατότητα μέσω του υπάρχοντος θεσμικού πλαισίου, και της παιδαγωγικής και επιστημονικής συγκρότησης και κατάρτισης που έχουν **να διαμορφώσουν από κοινού ένα προσιτό εξεταστικό περιβάλλον για τους/τις μαθητές/ήτριες με Αναπηρία και Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες ή Ειδικές Μαθησιακές Δυσκολίες όπως και για όλους/ες τους/τις μαθητές/ήτριες**. Οι προτάσεις γ' αυτό αναγράφονται στο τέλος του εγγράφου.

Επιπλέον, σας υπενθυμίζουμε ότι στην **ιστοσελίδα της 10^{ης} ΕΠ ΕΑΕ** υπάρχουν σχετικές πληροφορίες για το νομοθετικό και παιδαγωγικό πλαίσιο των εξετάσεων.

Ευχόμαστε πολλή δύναμη και καλή επιτυχία στο εκπαιδευτικό σας έργο. Είμαστε στη διάθεσή σας για επιπρόσθετες διευκρινίσεις.

Παρακαλούνται όλοι/ες οι εκπαιδευτικοί να ενημερωθούν ενυπόγραφα για το περιεχόμενο του παρόντος εγγράφου.

Η Σχολική Σύμβουλος 10^{ης}
Εκπαιδευτικής Περιφέρειας Ειδικής
Αγωγής

Κωνσταντίνα Πηλείδου

**Προτάσεις για τις προαγωγικές και απολυτήριες ενδοσχολικές εξετάσεις
μαθητών/τριών με Αναπηρία και Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες ή Ειδικές
Μαθησιακές Δυσκολίες:**

1. Η διαφοροποιημένη αντιμετώπιση κατά τη διαδικασία εξέτασης των μαθητών/τριών με Αναπηρία και Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες ή Ειδικές Μαθησιακές Δυσκολίες σκοπεύει **μόνο στην παροχή της δυνατότητας να εξωτερικεύσουν τις δεξιότητες και τις γνώσεις τους**, τις οποίες λόγω των γνωστικών ή άλλων δυσκολιών δυσκολεύονται να αποδώσουν με τους συνήθεις τρόπους, με τους οποίους αποδίδουν οι συνομήλικοί/ές τους.
2. Η διαδικασία της αξιολόγησης πρέπει να πραγματοποιείται με κατανόηση και διακριτικότητα με στόχο την ενίσχυση και ενθάρρυνση του/της μαθητή/ήτριας.
3. Η επανάληψη της τάξης από έναν/μία μαθητή/ήτρια με Αναπηρία και ΕΕΑ κατά τη διάρκεια της Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης, πιθανόν είναι να οδηγήσει στην εγκατάλειψη της προσπάθειας για μάθηση και αξιοποίηση των δυνατοτήτων του/της και να του/της δημιουργήσει συναισθηματικά ή κοινωνικά προβλήματα.
4. Είναι αναγκαίο ο/η εκπαιδευτικός να μελετήσει τη γνωμάτευση για το/τη συγκεκριμένο/νη μαθητή/ήτρια, πριν προχωρήσει στην εξέταση των γνώσεων και δεξιοτήτων του/της. **Ευνόητο είναι ότι επιβάλλεται η τήρηση του απορρήτου των πληροφοριών που αναγράφονται σε αυτήν.**
5. Επισημαίνεται ότι οι μαθητές/ήτριες με Αναπηρία και Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες ή Ειδικές Μαθησιακές Δυσκολίες εξετάζονται στα ίδια θέματα με τους/τις συμμαθητές/ήτριές τους. Παράλληλα, υπάρχει η δυνατότητα τα θέματα **αυτά να είναι διαβαθμισμένης δυσκολίας, να εξετάζονται και μέσω ερωτήσεων κλειστού τύπου, αντιστοίχισης, σύντομης απάντησης, συμπλήρωσης κενών** κτλ. Σύμφωνα με το Προεδρικό Διάταγμα Υπ' Αριθμ. 126 ΦΕΚ 211Α'/11-11-2016, άρθρο 5, παρ. 7 και το ΠΔ Υπ' Αριθμ. 46, ΦΕΚ74Α/22-04-2016, άρθρο 15, παρ. 4 «6. Τα θέματα ορίζονται την ημέρα εξέτασης κάθε μαθήματος από τους διδάσκοντες το αντίστοιχο μάθημα κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους και είναι κοινά για όλα τα τμήματα της τάξης. 7. Κατ' εξαίρεση είναι δυνατόν να δοθούν διαφορετικά θέματα, εάν συντρέχει αποχρών λόγος, ο οποίος αναγράφεται σε σημείωση στο έγγραφο που περιέχει τα θέματα και παράλληλα συντάσσεται και σχετική πράξη στο βιβλίο πράξεων του Διευθυντή του σχολείου», «3. Τα θέματα ορίζονται από τους διδάσκοντες το αντίστοιχο μάθημα κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους, σύμφωνα με το άρθρο 14 του παρόντος και είναι κοινά για όλα τα τμήματα της τάξης.4. Κατ' εξαίρεση είναι δυνατόν να δοθούν χωριστά θέματα, εάν συντρέχει αποχρών λόγος, ο οποίος αναγράφεται σε σημείωση στο έγγραφο που περιέχει τα θέματα και παράλληλα συντάσσεται και σχετική πράξη στο βιβλίο πράξεων του Διευθυντή του σχολείου». Στα σχολεία όπου λειτουργούν **Τμήματα Ένταξης** ή υπάρχουν εκπαιδευτικοί της **Παράλληλης Στήριξης** προτείνεται η συνεργασία του/της εκπαιδευτικού ΕΑΕ της αντίστοιχης ειδικότητας με τους/τις εκπαιδευτικούς που συντάσσουν τα θέματα για τις εξετάσεις. Ο στόχος αυτής της συνεργασίας είναι **η κατάλληλη προσαρμογή των θεμάτων και η τελική αξιολόγηση,**

λαμβάνοντας υπ' όψιν τις μαθησιακές δυσκολίες ή τις Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες του/της μαθητή/ήτριας.

6. Πρωταρχικός στόχος του/της εκπαιδευτικού είναι να δημιουργήσει τις κατάλληλες συνθήκες, ώστε να προσφέρει στον/στην μαθητή/ήτρια τη δυνατότητα να αισθανθεί άνετα, να του/της εμπνεύσει εμπιστοσύνη κι έτσι να μπορέσει αυτός/ή να εκφράσει ελεύθερα τη σκέψη του/της είτε εξετάζεται προφορικά είτε συμμετέχει στις γραπτές εξετάσεις. Για την επίτευξη αυτού του στόχου ενδείκνυται ο/η/οι εκπαιδευτικός/οί που εξετάζει/ουν να έχει/ουν την κατάλληλη οπτική επαφή με τον/την μαθητή/ήτρια, να μιλά/ούν καθαρά και με σαφήνεια και να μην είναι επικριτικός/ή/οί. Οι αντιδράσεις του/της/των εκπαιδευτικού/ών να εξαρτώνται τόσο από τα λεγόμενά του/της μαθητή/ήτριας, **όσο και από τις ενδείξεις που έχει από τη μη λεκτική συμπεριφορά του/της.**

7. Συχνά οι μαθητές/ήτριες με Αναπηρία και Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες ή Ειδικές Μαθησιακές Δυσκολίες παρουσιάζουν **ελλειμματική προσοχή**, γεγονός που τους/τις αποσυντονίζει από τη διαδικασία της αξιολόγησης. Γι' αυτό θα πρέπει:

α) Ο χώρος όπου θα πραγματοποιηθεί ή γραπτή ή προφορική εξέταση να μην έχει πολλά οπτικά και ακουστικά ερεθίσματα. Για παράδειγμα, να μην υπάρχουν πολλά αντικείμενα στο γραφείο ή στην έδρα που χρησιμοποιούν οι εξεταστές (στην περίπτωση των προφορικών εξετάσεων), καλό είναι τα παράθυρα της τάξης να έχουν πρόσβαση σε χώρο όπου δεν κινούνται άλλα παιδιά και να επικρατεί ησυχία.

β) Να εφαρμόζονται μη λεκτικές συμπεριφορές διαμεσολάβησης και επικοινωνίας προς το/τη μαθητή/ήτρια επαναφοράς στο έργο του/της και αποτροπής της διάσπασής του/της (π.χ. ένα ελαφρύ άγγιγμα στον ώμο ή οπτικοποιημένες υπενθυμίσεις ενεργειών), όταν κρίνεται απαραίτητο.

γ) Όταν ο/η μαθητής/ήτρια εμφανίζει έντονα στοιχεία υπερκινητικότητας ή νευρικότητας, καλό είναι να διακόπτεται η διαδικασία εξέτασης με ένα ολιγόλεπτο διάλειμμα, κατά το οποίο ο/η μαθητής/ήτρια θα διοχετεύει την ενέργειά του σε μια κινητική δραστηριότητα εντός της αίθουσας (π.χ. να σβήσει τον πίνακα, να περπατήσει μέσα στην αίθουσα, κ.ά.). **Υπάρχουν περιπτώσεις μαθητών/ριών με Διαταραχές Αυτιστικού Φάσματος, οι οποίοι/ες, προκειμένου να συγκεντρωθούν κατά την προφορική εξέταση, έχουν ανάγκη από δραστηριότητες ή συμπεριφορές που ανταποκρίνονται στις προσωπικές στρατηγικές και πρακτικές που έχουν αναπτύξει και χρειάζεται να τις εφαρμόσουν για να αναδυθεί η μέγιστη απόδοσή τους** (π.χ. δεν επιθυμούν τη βλεμματική επαφή, πρέπει να κινούνται στο χώρο για να συγκεντρώνονται, να συλλέγουν τα δεδομένα από τη μνήμη τους και να απαντούν στην ερώτηση, να γράφουν ή να σχεδιάζουν πριν απαντήσουν).

8. Απαραίτητο μπορεί να είναι οι ερωτήσεις που τίθενται κατά την προφορική εξέταση να διαβάζονται αρχικά από το/τη μαθητή/ήτρια και στη συνέχεια μεγαλόφωνα από τον/την εκπαιδευτικό, ώστε να παρέχονται οι απαραίτητες διευκρινίσεις και να γίνεται κατανοητό το περιεχόμενό τους. Σε περίπτωση που ο/η μαθητής/ήτρια δεν έχει κατανοήσει την εκφώνηση του θέματος, τότε αναδιατυπώνεται η ερώτηση. Απευθύνονται επιπρόσθετες διευκρινιστικές ερωτήσεις, εάν οι απαντήσεις του/της μαθητή/ήτριας είναι συνοπτικές και ημιτελείς. Επίσης,

προτείνουμε την ενθάρρυνση της ανάπτυξης μιας απάντησης που δεν θεωρείται επαρκής, ενώ καλό είναι να του/της προσφέρεται χρόνος, στην περίπτωση που αυτός ζητηθεί και είναι αναγκαίος.

9. Στα θεωρητικά μαθήματα ενδέχεται ο/η μαθητής/ήτρια να μην έχει την ικανότητα ή να δυσκολεύεται πολύ να αποδώσει σε συνεχή λόγο το ζητούμενο γνωστικό αντικείμενο, οπότε κρίνεται σκόπιμο να απαντά σε ερωτήσεις που τίθενται και έχουν ως στόχο να εκμαιεύσουν τις απαντήσεις του/της. Σε αυτές τις περιπτώσεις ο/η μαθητής/ήτρια ανταποκρίνεται καλύτερα σε ερωτήσεις που αρχίζουν με συγκεκριμένες λέξεις, όπως: ποιος, πότε, πού, πώς, γιατί. Με αυτόν τον τρόπο η αξιολόγηση επικεντρώνεται στη διαπίστωση της κατανόησης των βασικών εννοιών του θέματος και ενεργοποιείται η κριτική ικανότητα των μαθητών/τριών.

10. Αναφορικά με το μάθημα της Έκθεσης, καλό είναι η αξιολόγηση να επικεντρώνεται στην κατανόηση των βασικών εννοιών του θέματος και στην παρουσίασή του με λογικά επιχειρήματα. Στην περίπτωση της προφορικής εξέτασης, χρήσιμη είναι η πρόχειρη σελίδα όπου μπορούν να σχεδιάζουν ή να γράφουν λέξεις κλειδιά, που τους/τις διευκολύνουν στο να εκφράσουν προφορικά τις σκέψεις τους.

11. Κατά την προφορική εξέταση στα μαθήματα θετικής κατεύθυνσης π.χ Μαθηματικά, Φυσική, Χημεία κ.λπ. λαμβάνεται υπ' όψιν ο συλλογισμός και ο τρόπος που ακολούθησε ο/η μαθητής/ήτρια για την επίλυση της άσκησης ή την απόδειξη μίας θεωρίας. Επιπλέον, προτείνουμε να προτρέπονται οι μαθητές/ήτριες να παρουσιάζουν από το πρόχειρό τους αυτά που έχουν γράψει ή σχεδιάσει. Είναι πιθανόν επίσης ο/η μαθητής/ήτρια να δυσκολεύεται στην οπτική διάκριση και σωστή χρήση των προσήμων ή να κάνει λάθη στις πράξεις με αναριθμητισμούς, λανθασμένες αντιγραφές ποσών ή μεταφορές αριθμητικών δεδομένων κτλ. Σε αυτήν την περίπτωση τον/την προτρέπουμε να διατυπώσει ξανά την απάντησή του, χωρίς να του υποδεικνύουμε τη σωστή. Οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να έχουν υπόψη τους πως οι μαθητές/ήτριες παρουσιάζουν συχνά δυσκολίες στη βραχύχρονη και μακρόχρονη μνήμη και κατά συνέπεια στην από μνήμης αναπαραγωγή τύπων και ορισμών.

12. Αρκετές φορές οι μαθητές/ήτριες κατά την πρώτη τους προφορική εξέταση έχουν άγχος, επειδή δε γνωρίζουν τι πρόκειται να επακολουθήσει κατά τη διάρκεια της εξεταστικής διαδικασίας. Ένας λόγος που πιθανότατα αυξάνει το άγχος τους, είναι η επαφή τους με μη οικεία πρόσωπα της επιτροπής που τους εξετάζει. Οι εξεταζόμενοι μπορεί να εκφράσουν το άγχος τους άμεσα, δηλαδή με λεκτικό τρόπο, ή έμμεσα, δείχνοντας ανήσυχοι, ιδρώνοντας, μπερδεύοντας τα λόγια τους κ.λπ. Το άγχος μπορεί να αποτελέσει εμπόδιο στην επικοινωνία του/της μαθητή/ήτριας με τον/την εκπαιδευτικό. Όταν ο/η εκπαιδευτικός αντιληφθεί ότι ο/η μαθητής/ήτρια αισθάνεται άγχος, είναι αναγκαίο να τον/την ενημερώσει για τη διαδικασία αξιολόγησης και να τον/την καθησυχάσει. Στην περίπτωση των εξετάσεων του Λυκείου **και αν το επιτρέπουν οι συνθήκες**, καλό θα ήταν στην εξεταστική επιτροπή να συμμετέχουν και πρόσωπα ενημερωμένα για τις μαθησιακές και άλλες δυσκολίες ή εκπαιδευτικοί της ΕΑΕ.

13. Βασικός στόχος της αξιολόγησης του/της μαθητή/ήτριας είναι η ανατροφοδότηση της εκπαιδευτικής διαδικασίας και ο εντοπισμός των μαθησιακών ελλειμμάτων με σκοπό τη βελτίωση της προσφερόμενης σχολικής εκπαίδευσης, ενώ **κατά την αξιολόγηση λαμβάνονται υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, ο ατομικός τρόπος, ο ρυθμός μάθησης και απόκρισης των μαθητών/τριών**. Επιπλέον, οι μαθητές/ήτριες με Αναπηρία και Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες αξιολογούνται με ιδιαίτερη βαρύτητα στις **δυνατότητες που αναπτύσσουν και αξιοποιούν σε σχέση με την καθημερινή ζωή**. Η αξιολόγησή τους δεν αναφέρεται μόνο στην επίδοσή τους στα μαθήματα, αλλά και σε άλλα χαρακτηριστικά τους, όπως είναι **η προσπάθεια και το ενδιαφέρον τους, οι πρωτοβουλίες που αναπτύσσουν, η δημιουργικότητά τους, η συνεργασία τους με άλλα άτομα και ο σεβασμός των κανόνων λειτουργίας ενός δημοκρατικού σχολείου για όλους/ες**.

Η Σχολική Σύμβουλος 10^{ης}
Εκπαιδευτικής Περιφέρειας Ειδικής
Αγωγής

Κωνσταντίνα Πηλείδου